

Tervise
Arengu
Instituut

KUIDAS TOETADA ANDMETEL JA TÕENDUSEL TUGINEVAT OTSUSETEGEMIST ENNETUSES?

27.10.2023

Karin Streimann, PhD

Valdkonnaülese ennetuse valdkonna juht, teadur

KELLELE ON TÕENDUSMATERJAL VAJALIK?

Meie tegevus on
innovaatiline ja
tõenduspõhine!

Minu
lahendus
töötab!

Minu tegevust
ei ole võimalik
hinnata, aga
see ennetab
riskikäitumist!

Aga meie oleme
teaduspõhised!

KAS HEADEST KAVATSUSTEST PIISAB?

- Mitmed sotsiaal-, haridus- ja rahvatervishoiu tegevused on kahjustanud laste tervist ja heaolu
- Näiteks:
 - D.A.R.E uimastiinfo jagamise programm (West & O'Neal, 2004),
 - Vanglakülastusprogrammid (Petrosino et al., 2013)
 - Noorte arenguprogramm YPDP (Wiggins et al., 2009)
 - Beebinukkude programm (Brinkman et al., 2016)
 - Vastutustundliku alkoholi tarvitamise sõnumid (Moss et al., 2015)
 - Vaimse tervise tegevused koolides (Foulkes & Stringaris, 2023)

VALDKONNAÜLESE ENNETUSE PÕHIMÕTTED

Ennetust viiakse ellu sotsiaal-, haridus-, noorte-, kultuuri-, tervise-, turvalisuse jm valdkonnas

- Peamiseks sihtrühmaks on lapsed ja noored
- Luuakse valdkonnaülese ennetuse pikaajaline poliitikaülene tegevuskava
- **Eelistatakse tulemuslike sekkumisviiside elluviimist ja luuakse tingimused lootustandvate sekkumisviiside tõhususe uurimiseks**
- Keskendutakse ennetustegevuste elluviijate pädevuse tõstmisele
- Valdkonnaülene ennetus lähtub kohalikest vajadustest

ENNETUSE TEADUSNÕUKOGU LIIKMED

ASUTUS
TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI TERVISETEHNOLOOGIATE INSTITUUT
TARTU ÜLIKOOLI ÜHISKONNATEADUSTE INSTITUUT
TARTU ÜLIKOOLI HARIDUSTEADUSTE INSTITUUT
TALLINNA TERVISHOIU KÕRGKOOL
TARTU TERVISHOIU KÕRGKOOL
TARTU ÜLIKOOLI PSÜHHOLOGIA INSTITUUT
TALLINNA ÜLIKOOLI ÜHISKONNATEADUSTE INSTITUUT
TALLINNA ÜLIKOOLI LOODUS- JA TERVISETEADUSTE INSTITUUT
TALLINNA ÜLIKOOLI HARIDUSTEADUSTE INSTITUUT
TARTU ÜLIKOOLI PEREMEDITSIINI JA RAHVATERVISHOIU INSTITUUT
TARTU ÜLIKOOLI ÕIGUSTEADUSKOND
SISEKAITSEAKADEEMIA
TERVISE ARENGU INSTITUUT

ENNETUSE TEADUSNÕUKOGU EESMÄRGID

Hinnata ennetustegevuste tõendatuse taset

- Ennetuse sõnavara kokku lepitud ja [avalik](#)
- Ühtsed põhimõtted kokku lepitud [ennetustegevuste tõendatuse taseme hindamiseks](#)
- Toimib Eestis ellu viidavate ennetustegevuste efektiivsuse tõendatuse analüüsimine

Toetada andmetel ja tõendusel tuginevat otsusetegemist ennetuses

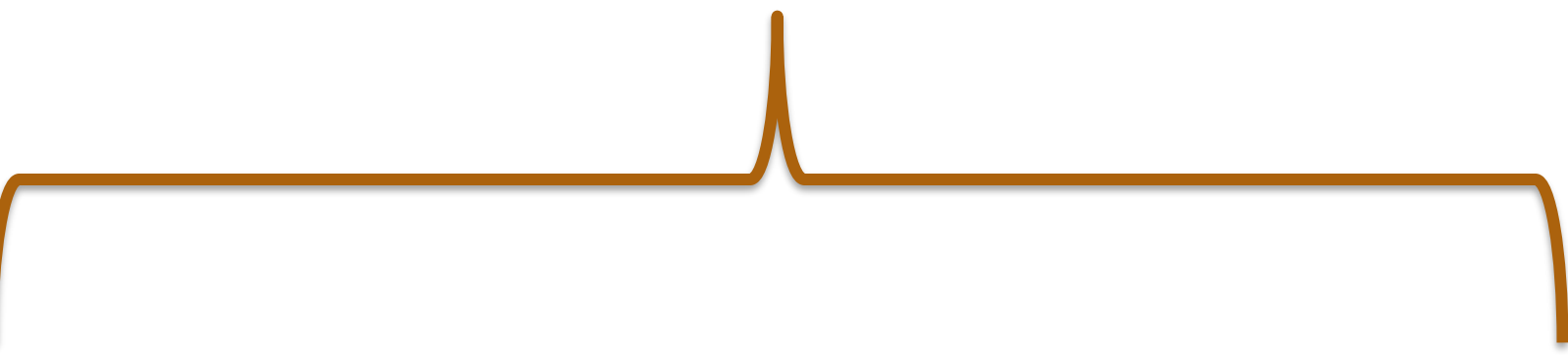
- Andembaasi arendus, mis annab ülevaate olemasolevatest ennetustegevustest ja nende tulemuslikkusest
- Osaliste nõustamine riikliku ennetuspoliitika kujundamisel ja otsuste langetamisel
- Rahastussüsteemi ja tõendatuse taseme hindamise sidumine

Vähendada lõhet praktika ja teaduse vahel ennetuses

- Ennetustegevuste omanike nõustamine arendamiseks tegevuse kvaliteeti ja uurimist
- Ühine kommunikatsioon suunamiseks tulemuslikku ennetusse panustamist

ENNETUSTEGEVUSE TÕENDATUSE TASEMED

Arendusjärgus ennetustegevused

Tase 1

Ennetustegevus on kirjeldatud, mõju on teadmata

Tase 2

Ennetustegevuse toimimise loogika lähtub teoreetilisest raamistikust, mõju on teadmata

Esmane tõendus
kvalitatiivsest vm
uuringust

Tase 3

Ennetustegevuse toimimise loogika lähtub teoreetilisest raamistikust, mõju osas on olemas mõningad andmed

(Pool)eksperimentaalselt
tõendatud mõju

Tase 4

Ennetustegevuse toimimise loogika lähtub teoreetilisest raamistikust, mõju on mõõdukalt tõendatud

(Pool)eksperimentaalselt
tõendatud mõju mitmes
pikaaegses uuringus

Tase 5

Ennetustegevuse toimimise loogika lähtub teoreetilisest raamistikust, mõju on hästi tõendatud

EESTIS ELLUVIIDAVATE ENNETUSTEGEVUSTE TÕENDATUSE TASE

Arendusjärgus ennetustegevused

- Helge Kool
- Triumfland Saga
- "Ringist Välja" võrgustikutöö mudel
- Ennetusprogramm „Puhas Tulevik“

Ennetustegevused, mille tõendatuse tase on määratud

Tõendatuse tase 3 (kasutusvalmidus: hea)

- Dialoog laste nimel
- Noorte tööturule kaasamise programm STEP
- Vanemlusprogramm „Hoolivad isad“

Tõendatuse tase 4 (kasutusvalmidus: väga hea)

- Vanemlusprogramm „Imelised Aastad“
- Gordoni Perekool
- Mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT)

Tõendatuse tase 5 (kasutusvalmidus: suurepärane)

- KiVa kiusamisvastane programm
- VEPA Käitumisoskuste Mäng

KUIDAS TOETADA ANDMETEL JA TÕENDUSEL TUGINEVAT OTSUSETEGEMIST ENNETUSES?

Ressursside sidumine tõendusmaterjaliga

- Tulemuslike ennetustegevuse elluviimise laiendamine
- Arendusjärgus ennetustegevuste teostatavuse ja tulemuslikkuse uurimine

Kasutajasõbralik andmebaas ennetustegevustest ja nende mõju tõendatusest

Tulemusliku ennetuse huvikaitse

Ennetuse elluviijate ja otsusetegijate pädevus

Aitäh!

